

**RUANDA
CUMHURİYETİ
ÜLKE PROFİLİ**

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER.....	2
2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER.....	4
3. DIŞ TİCARET.....	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	8
5. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	8
EKLER:	11

1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Ruanda Cumhuriyeti
Başkent	Kigali
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	İngilizce, Fransızca ve Kinyarwanda
Yüzölçümü	26.338 km ²
Dini	Katolik (%56,5), Protestan (%26), Adventist (%11,1), Müslüman (%4,6), Diğer (%1,8)
Para Birimi	Rwanda Frankı (RWF)

Kaynak: IMF

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ACP, AfDB, AU, COMESA, EAC, FAO, G-77, ILO, IMF, Interpol, ISO, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, WHO, WTO

Coğrafi Konum

Ruanda, Afrika kıtasının orta bölümünün doğu kısmında yer alan ve denize kıyısı bulunmayan bir ülkedir. Ülkenin sınır komşularını Uganda, Tanzanya, Burundi ve bir kısmı Kivu Gölü ile olmak üzere Kongo DC oluşturmaktadır.

Ülke genel olarak derin vadilerle yer yer kesilmiş dağlık ve yaylalık bir ülkedir. Ruanda'da ortalama yükseklik 1.500 m düzeyinde olup, ülke genelinde 1.000 m ile 4.507 m arasında yükseklikler görülebilmektedir. Ülkenin en yüksek noktasını 4.507 m ile Demokratik Kongo Cumhuriyeti sınırında bulunan ve Virunga volkanik dağların bir parçası olan Karisimbi Dağı oluşturmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Ruanda kendi içerisinde beş yönetim bölgesine ayrılmıştır. Söz konusu idari bölgeler de kendi içerisinde 31 ilçeye ve belediyeye ayrılmış konumdadır. 1 Ocak 2006 yılına kadar 12 idari yönetim bölgesinden oluşan ülkede, bu tarihte kabul edilen yeni idari yapılanma yasası ile idari yönetim bölgeleri beşe düşürülmüş ve merkezi yönetim yetkilerinin bölgesel yönetimler üzerinden gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. 2002 yılına kadar bölge olarak adlandırılan idari yapılar, bu tarihten itibaren il olarak adlandırılmıştır.

Özellikle 1994 yılında yaşanan Ruanda soykırımı ile ilgili geçmişe bir son verebilmek adına ülke bayrağı, millî marşı yanı sıra bölgeler de yeniden düzenlenerek, etnik grupların bir bölgede çoğunluğu etmesinden ziyade karışık bir şekilde her bir ilde yaşaması planlanmış ve yeni idari yapılanmalarda sınırlar bu konuya özen gösterilerek çizilmiştir.

Dođal Kaynaklar ve Çevre

2011-2021 döneminde kişi başına düşen yenilenebilir ülke içi temiz su kaynakları azalmakta olan ülkeler arasında Ruanda, %21 azalma ile 37. sırada olup 2021 yılında sahip olduğu kişi başına düşen temiz su miktarı 711m³tür. [Dünya ortalaması %13 azalma, Türkiye %12 azalma ile 96. (Dünya Bankası-2021)]

2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Başlıca Ekonomik Göstergeler

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*	2031*
GSYİH (Nominal Fiyatlar milyar \$)	15,11	15,97	17,34	18,43	19,53	20,91	22,66	24,68
GSYİH Büyüme (Reel Fiyatlar -%)	7,2	7	7,2	7,6	6,8	6,8	6,8	6,8
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Nominal Fiyatlar- \$)	1 090	1 128	1 198	1 246	1 297	1 365	1 451	1 549
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	4,8	7	5,6	5	5	5	5	5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-12,1	-13	-13,4	-11,7	-8,6	-7,9	-6,7	-6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	13,86	14,16	14,47	14,79	15,05	15,32	15,62	15,93
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	63,4	64,6	66,8	67,4	67,4	67,2	65,2	61,6

Kaynak: IMF(*) Tahmini Veriler

2026 yılında cari fiyatlara göre, 17 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2027 yılında 18 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2026)

Ruanda, cari fiyatlara göre, 2026 yılı itibariyle 190 ülke arasında dünyanın 137. büyük ekonomisidir. [ABD 1. (32 trilyon dolar), Türkiye 16. (2 trilyon dolar)] (IMF-2026)

2026 yılında sabit fiyatlara göre %7,2 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2027 yılında %7,6 oranında artacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2026)

Cari fiyatlara göre Ruanda, 2026 yılında 1 198 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 175. sırada yer almaktadır. [Lihtenştayn 1. (226 809 \$), Türkiye 66. (19 018 \$)] (IMF-2026)

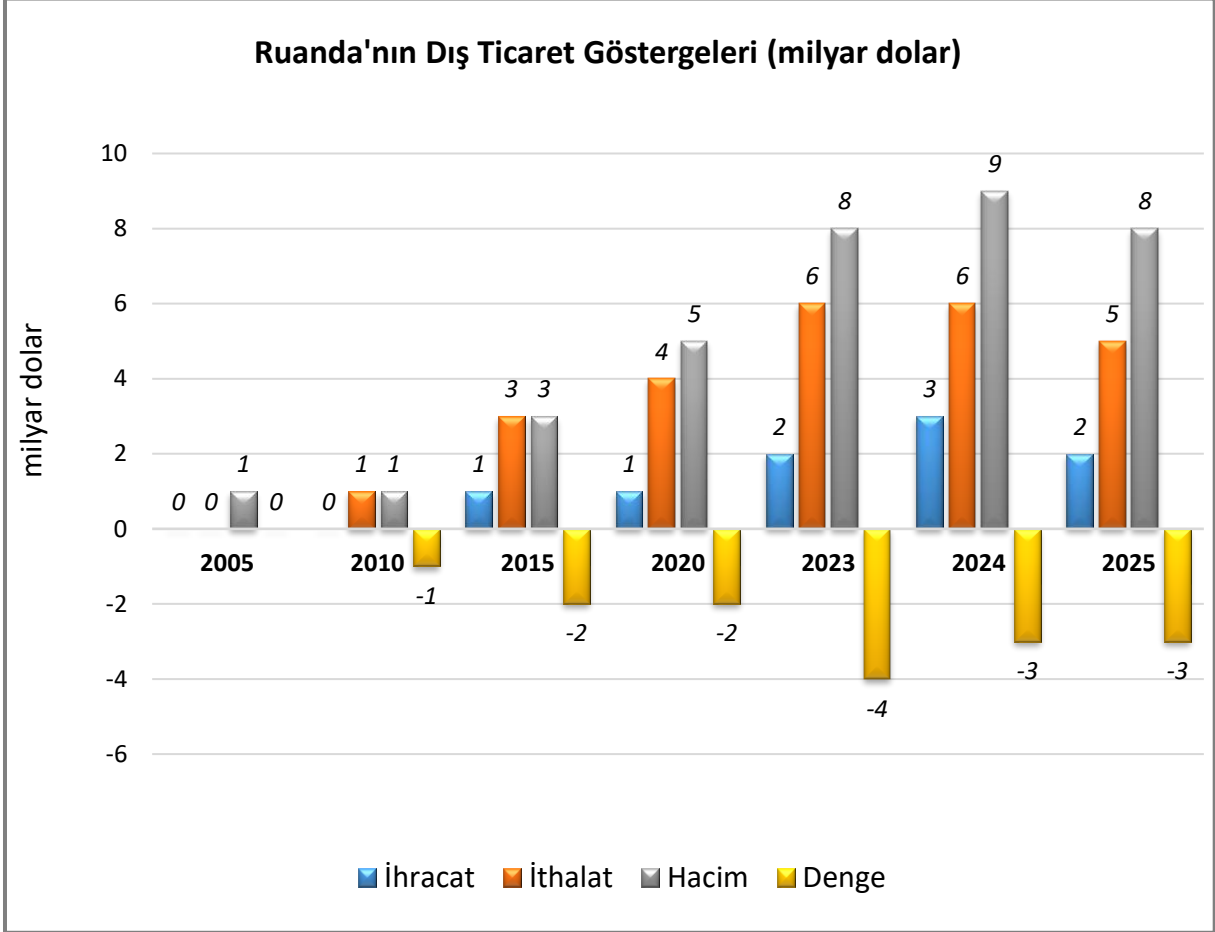
2026 yılında %5,6 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2027 yılında % 5 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2026)

2026 yılında %13,38 oranında açık vereceği tahmin edilen cari işlemler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2027 yılında da %11,7 oranında açık vermesi beklenmektedir. (IMF-2026)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

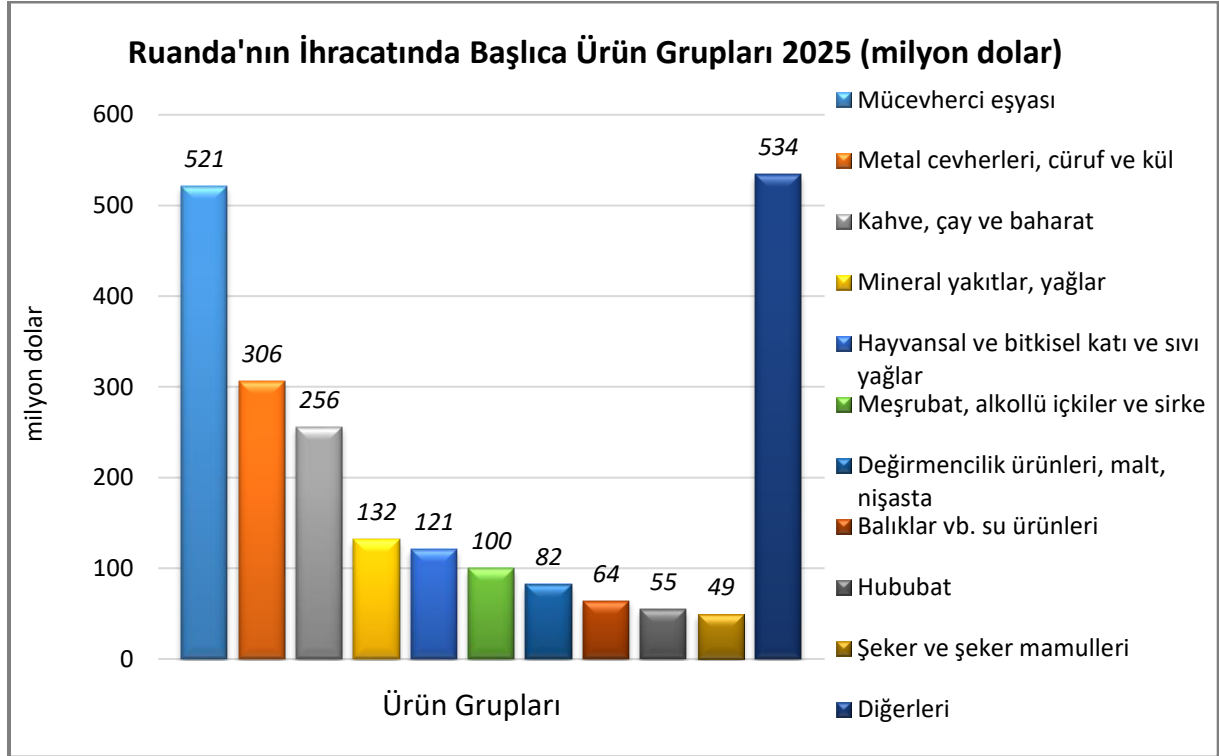
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

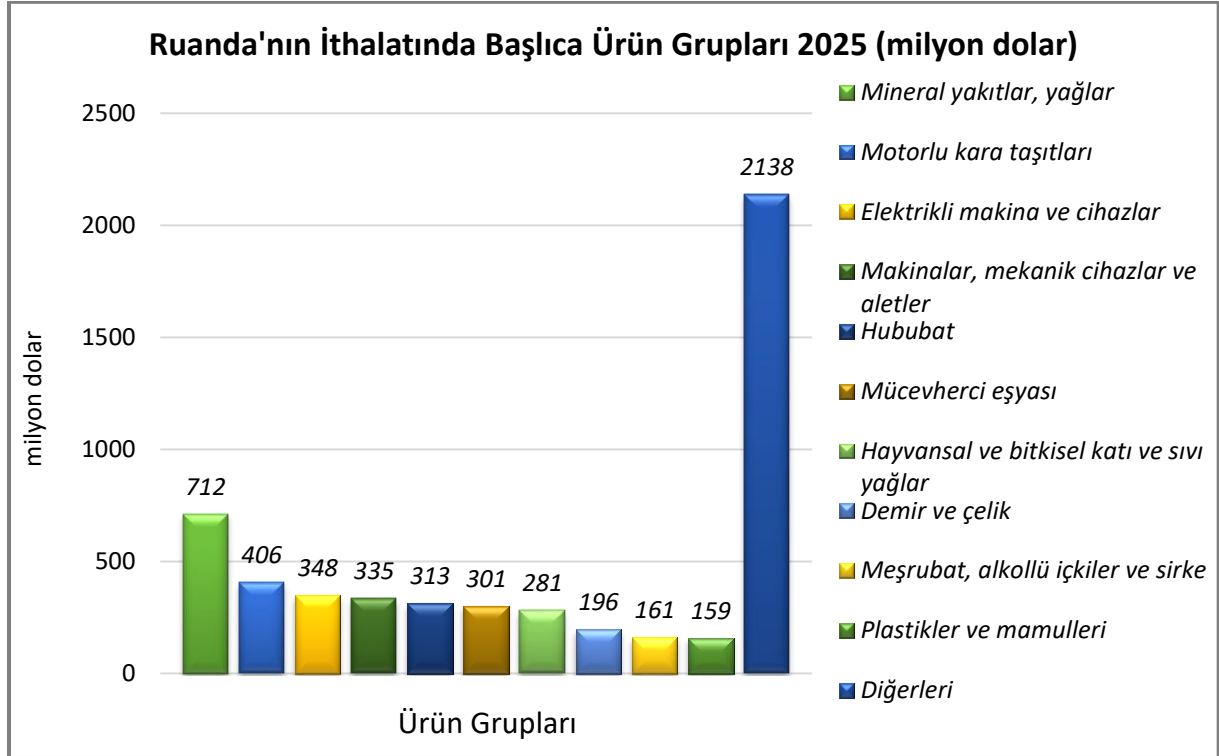
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

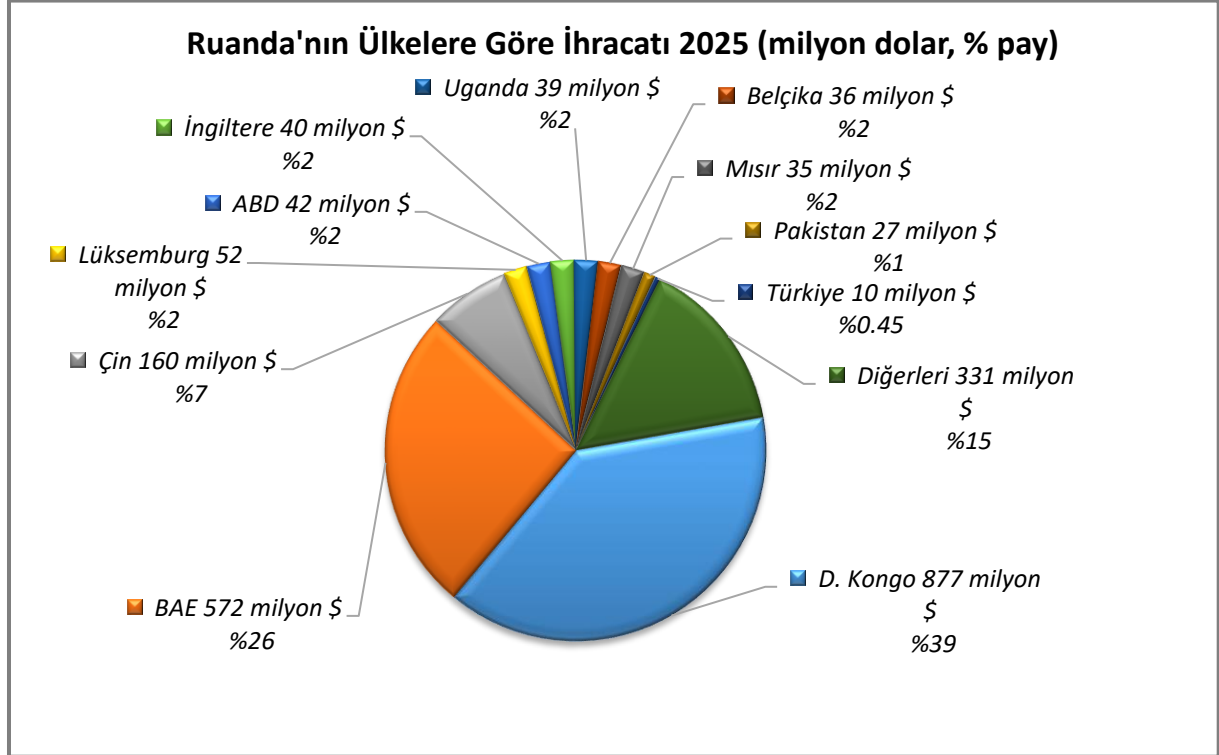

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

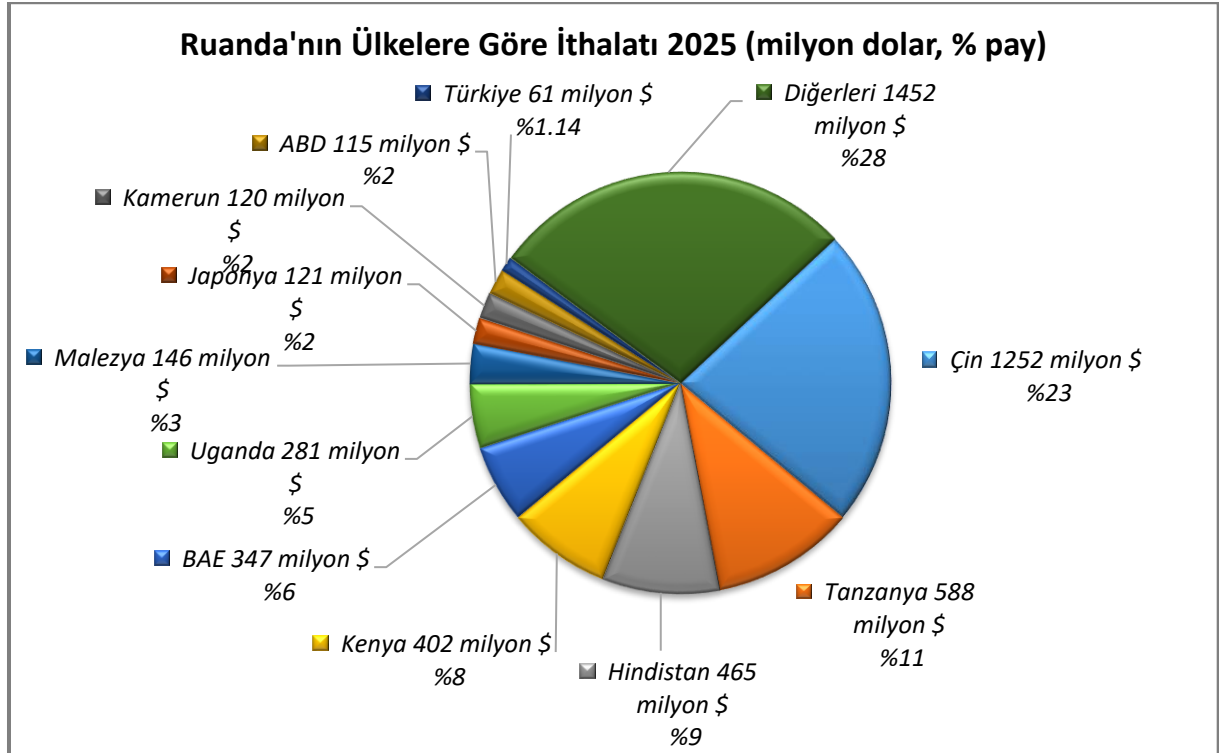
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Ruanda, 2023 yılında 523 milyon dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 123. sıradadır. [ABD 311 milyar dolar ile 1. Türkiye 10 milyar dolar ile 31. (UNCTAD-2025)]

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 1 milyar dolar olan Ruanda, 2023 yılında 4 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 152. sıradadır. [ABD 13 trilyon dolar ile 1. Türkiye 157 milyar dolar ile 43. (UNCTAD-2026)]

2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Ruanda 161. sıradadır. (İsviçre 1. Türkiye 45.) (UN-2026)

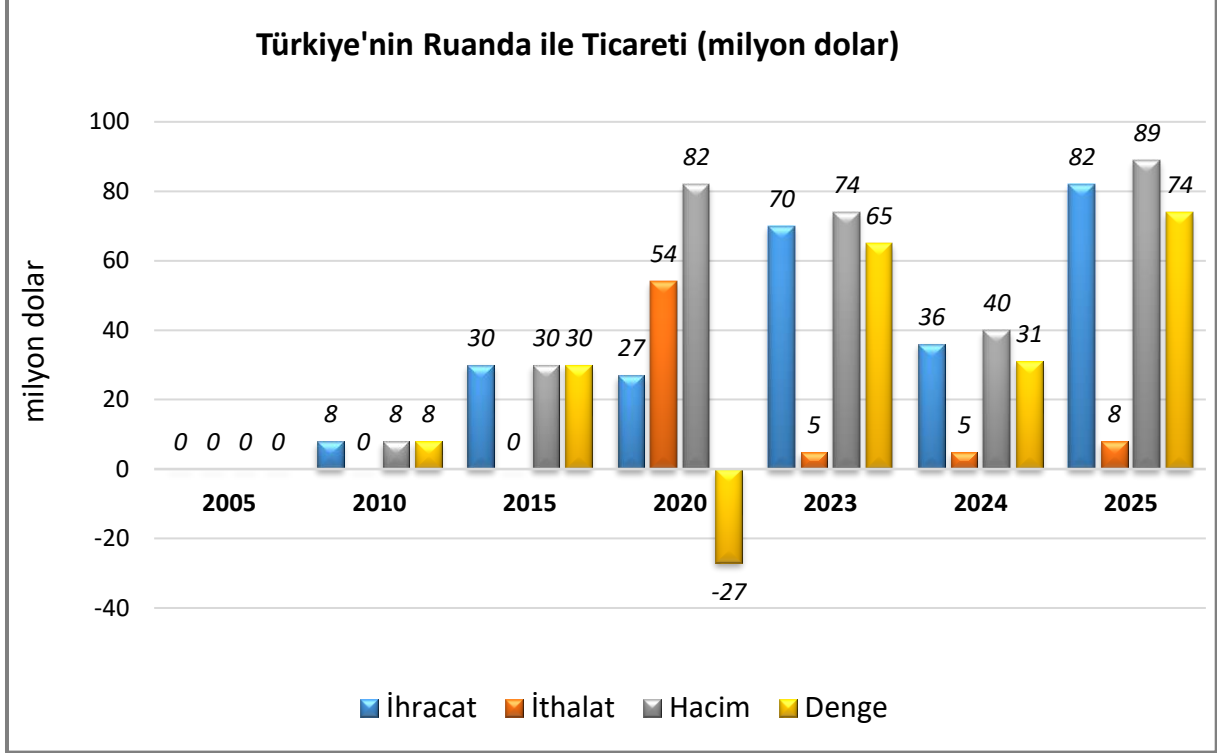
2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Ruanda, dünyada 176 ülke arasında 135. sıradadır. (Singapur 1. Türkiye 102.) (The Heritage Foundation-2025)

Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Ruanda 100. sıradadır. (Singapur 1. Türkiye 61.) (World Economic Forum-2026)

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

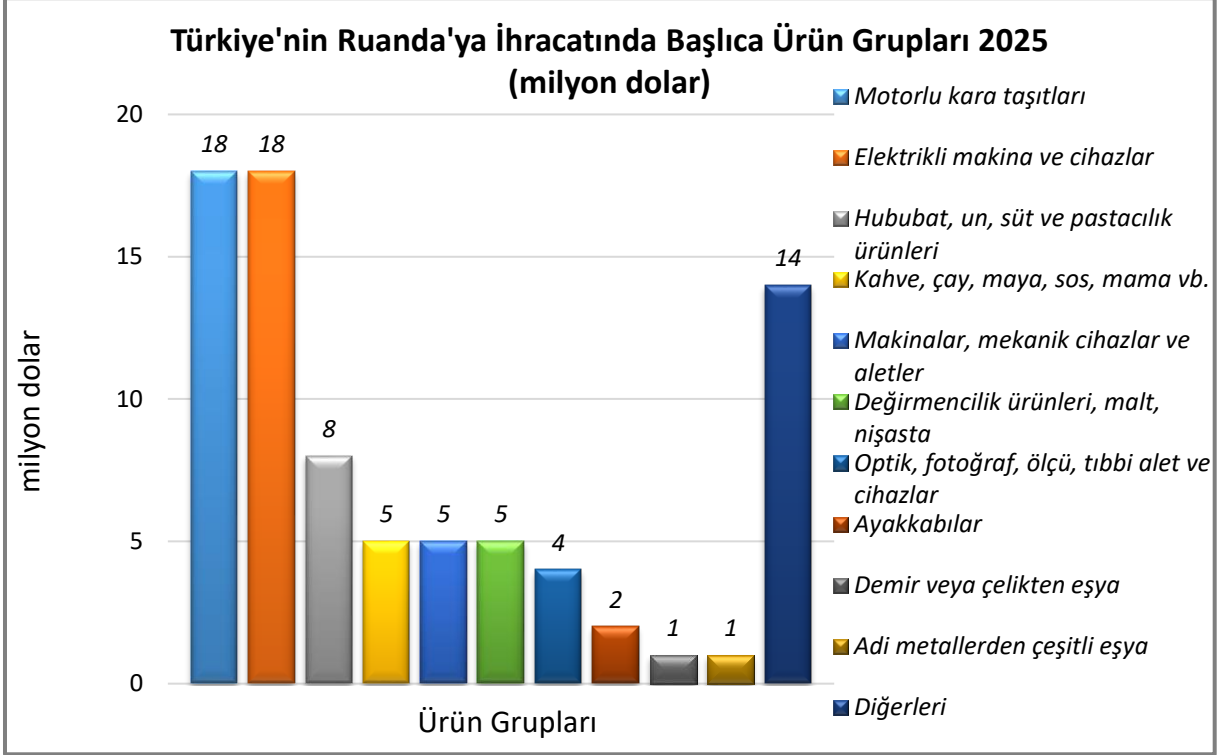
Genel Durum

Türkiye-Ruanda Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

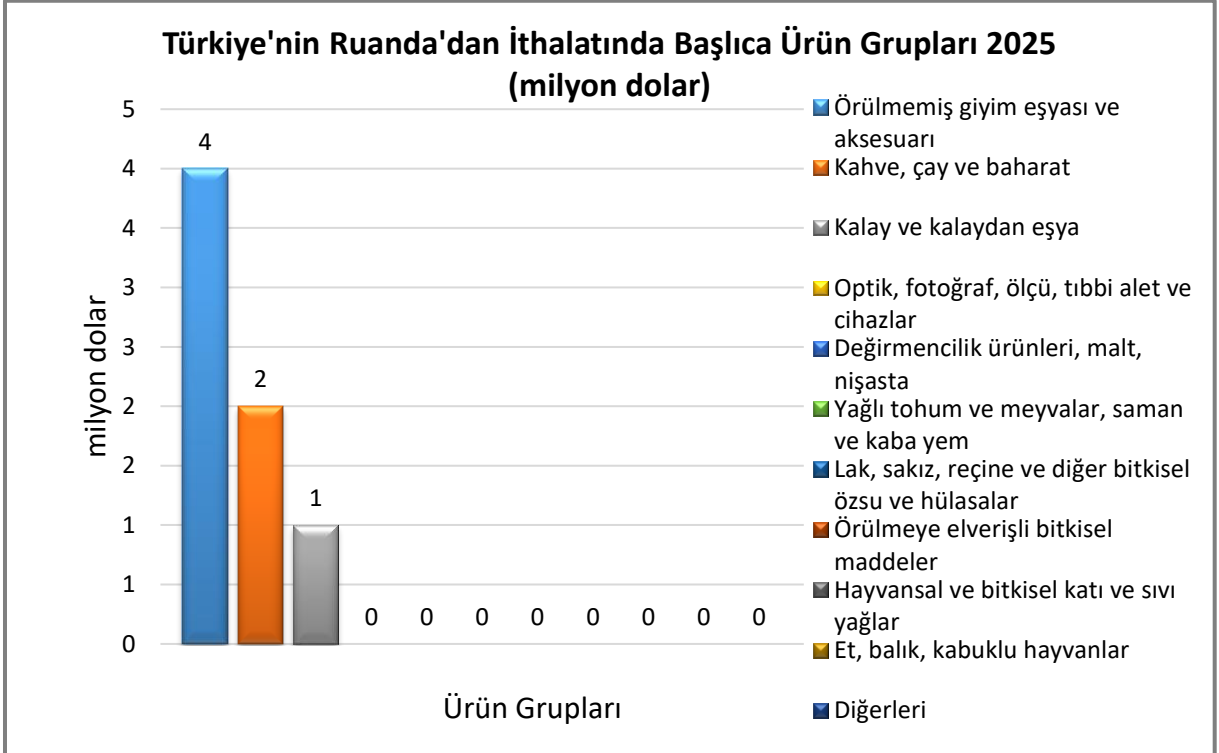
Türkiye'nin Ruanda'dan İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Ruanda'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Ruanda'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024- 2025)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2 317 430	3 041 975	2 221 176	100	-27
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	883 608	1 508 293	519 120	23,4	-65,6
2.	901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	96 686	94 088	132 328	6	40,6
3.	2615	Niyobyum, tantalyum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. konsantreleri	94 316	99 086	129 932	5,8	31,1
4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	148 451	182 073	128 602	5,8	-29,4
5.	902	Çay	105 069	112 642	118 762	5,3	5,4
6.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	62 019	70 585	101 458	4,6	43,7
7.	2609	Kalay cevherleri ve konsantreleri	57 039	71 438	98 401	4,4	37,7
8.	2611	Tungsten cevherleri ve konsantreleri	32 753	35 747	65 144	2,9	82,2
9.	303	Balıklar (dondurulmuş)	30 697	44 615	56 022	2,5	25,6
10.	1006	Pirinç	76 085	55 401	54 351	2,4	-1,9
11.	1101	Buğday unu	50 751	36 607	46 556	2,1	27,2
12.	8001	İşlenmemiş kalay	17 254	24 918	44 641	2	79,2
13.	2523	Çimento	48 848	43 655	41 445	1,9	-5,1
14.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	47 682	50 594	40 954	1,8	-19,1
15.	2203	Biralar (malttan)	9 283	11 059	39 163	1,8	254,1

Kaynak: Trademap-direcdata/Ruanda

EK-2: Ruanda'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (% 2025)	Değişim (%, 2024- 2025)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			6 080 723	6 385 297	5 350 202	100	-16,2
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	621 977	674 284	614 411	11,5	-8,9
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	929 389	1 541 755	301 096	5,6	-80,5
3.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	191 673	172 181	251 750	4,7	46,2
4.	8703	Otomobiller	107 726	151 096	188 213	3,5	24,6
5.	1006	Pirinç	234 363	225 648	163 037	3	-27,7
6.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	188 689	166 130	145 969	2,7	-12,1
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	90 551	79 152	112 067	2,1	41,6
8.	2523	Çimento	66 631	91 718	82 473	1,5	-10,1
9.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	141 030	181 553	82 352	1,5	-54,6
10.	1001	Buğday ve mahlut	81 054	71 900	80 741	1,5	12,3
11.	303	Balıklar (dondurulmuş)	58 474	51 840	65 655	1,2	26,6
12.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	61 269	49 628	64 392	1,2	29,7
13.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	65 479	59 686	59 969	1,1	0,5
14.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	42 289	44 988	59 343	1,1	31,9
15.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	66 024	57 742	58 008	1,1	0,5

Kaynak: Trademap-directdata/Ruanda

EK-3: Ruanda'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2023	2024	2025	Pay (% , 2025)	Değişim (% , 2024-2025)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		2 317 430	3 041 975	2 221 176	100	- 27
1.	D. Kongo	777 234	889 637	877 194	39,5	-1,4
2.	BAE	961 898	1 567 567	571 876	25,7	-63,5
3.	Çin	83 503	84 464	159 705	7,2	89,1
4.	Lüksemburg	16 124	55 426	52 336	2,4	-5,6
5.	ABD	19 349	27 220	42 093	1,9	54,6
6.	İngiltere	38 350	36 901	39 805	1,8	7,9
7.	Uganda	38 821	18 589	39 073	1,8	110,2
8.	Belçika	10 968	14 712	35 603	1,6	142
9.	Mısır	14 260	11 487	34 772	1,6	202,7
10.	Pakistan	30 355	25 380	27 254	1,2	7,4
11.	Hong Kong	44 052	24 664	27 173	1,2	10,2
12.	Burundi	28 600	18 162	25 729	1,2	41,7
13.	Hindistan	14 672	19 215	21 952	1	14,2
14.	Hollanda	18 266	20 399	20 707	0,9	1,5
15.	İsviçre	21 080	12 525	17 233	0,8	37,6
...
24.	Türkiye	9 677	10 751	9 959	0,45	-7,4

Kaynak: Trademap – directdata /Ruanda

EK-4: Ruanda'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024- 2025)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		6 080 723	6 385 297	5 350 202	100	-16,2
1.	Çin	1 153 977	1 175 045	1 251 761	23,4	6,5
2.	Tanzanya	843 455	903 477	588 425	11	-34,9
3.	Hindistan	637 981	514 825	465 193	8,7	-9,6
4.	Kenya	430 697	813 554	401 879	7,5	-50,6
5.	BAE	338 431	376 071	347 001	6,5	-7,7
6.	Uganda	220 182	248 089	281 264	5,3	13,4
7.	Malezya	90 000	118 434	146 296	2,7	23,5
8.	Japonya	97 896	107 045	121 278	2,3	13,3
9.	Kamerun	193 919	413 182	120 281	2,2	-70,9
10.	ABD	80 363	83 641	114 800	2,1	37,3
11.	Almanya	113 537	91 129	105 131	2	15,4
12.	Endonezya	120 526	69 794	100 376	1,9	43,8
13.	S. Arabistan	198 370	54 004	96 184	1,8	78,1
14.	Belçika	84 384	71 231	73 116	1,4	2,6
15.	D. Kongo	29 431	71 930	66 026	1,2	-8,2
...
19.	Türkiye	186 962	63 429	61 005	1,14	-3,8

Kaynak: Trademap directdata/Ruanda

Ek-5: Türkiye'nin Ruanda'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (% 2025)	Değişim (%, 2024- 2025)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			69 732	35 542	81 605	100	129,6
1.	8705	Özel amaçlı motorlu taşıtlar (kurtarıcılar, vinçli, itfaiye, beton karıştırıcılı, yol süpürme, zift vb taşıtları)	667	0	18 418	22,6	-
2.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	273	830	14 719	18	1673,4
3.	1902	Makarnalar ve kuskus	693	5 036	7 255	8,9	44,1
4.	2102	Maya	5 367	5 216	4 909	6	-5,9
5.	1101	Buğday unu	4 379	708	4 653	5,7	557,2
6.	6403	Dış tabanı kauçuktan, plastik maddeden, tabii veya terkip yoluyla elde edilen köseleden ve yüzü deriden olan ayakkabılar	1 154	876	1 862	2,3	112,6
7.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	272	78	1 676	2,1	2048,7
8.	9021	Ortopedik cihazlar; cebireler, kırıklar için cihazlar vb; protez organlar; işitme cihazları, vücut içi ve dışı cihazları	89	542	1 513	1,9	179,2
9.	8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	0	0	1 144	1,4	-
10.	8301	Adi metallerden kilit, sürgü ve asma kilit (anahtarlı, şifreli veya elektrikli) ve bunların adi metallerden anahtarları	2 306	1 326	1 071	1,3	-19,2
11.	8525	Radio veya televizyon yayınlarına mahsus verici cihazlar, televizyon kameraları, dijital ve görüntü kaydedici kameralar	105	19	934	1,1	4815,8
12.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	3 296	661	642	0,8	-2,9
13.	8502	Jeneratörler	982	49	602	0,7	1128,6
14.	8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	986	650	571	0,7	-12,2
15.	8805	Hava taşıtlarını fırlatma cihaz-tertibatı, iniş cihaz-tertibatı vb cihaz-tertibat; uçuş eğitimi cihazları;aksam-parçalar	0	0	495	0,6	-

Kaynak: Trademap-direcdata/Türkiye

Ek-6: Türkiye'nin Ruanda'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2023	2024	2025	Pay (%, 2025)	Değişim (%, 2024- 2025)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			4 655	4 793	7 505	100	56,6
1.	6202	Kadın ve kız çocuk için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. Eşya	2 741	2 969	2 927	39	-1,4
2.	901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	889	1 376	2 409	32,1	75,1
3.	8001	İşlenmemiş kalay	0	0	817	10,9	-
4.	6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	231	53	611	8,1	1052,8
5.	6201	Erkek veya erkek çocuk için palto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar vb. eşya	382	382	550	7,3	44
6.	9025	Hidrometreler ve yüzer benzeri aletler, termometreler, pirometreler, barometreler, higrometreler, kombine olanlar vb	0	0	187	2,5	-
7.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	0	0	1	0	-

Kaynak: Trademap-direcdata/Türkiye